

langt borte, og Udkastets Tanke er nu netop den, at anvende den ved Begrænsning af Landsretternes og Landdommernes Antal indvundne Besparelse til i *langt større Omfang end sket i det tidligere Forslag at bevare de nuværende Underretskredse* (jfr. i øvrigt herom nærmere ndf. under 3).

Endelig skal i denne Forbindelse Opmærksomheden henledes paa, at Landsretterne ere indrettede paa at have *rejsende Afdelinger* til Behandling af Straffesager (jfr. Udkastets § 12) og ogsaa i borgerlige Sager kan sætte Retten uden for det sædvanlige Tingsted, naar saadant af Hensyn til Bevisførelsen skønnes hensigtsmæssigt (jfr. Udkast til Lov om den borgerlige Retspleje § 59).

Et *Mindretal* i Kommissionen (*Klein*), der tiltræder Flertallets Forslag om 2 Landsretter, tager det Forbehold med Hensyn til Motiveringen, at han ikke gør det for — som det siges at være Udkastets Tanke — ved Begrænsning af Landsretternes og Landsretsdommernes Antal at indvinde Besparelse til i langt større Omfang end sket i det tidligere Forslag at bevare de nuværende Underretskredse; men fordi der efter hans Mening ikke behøves flere end 2 Landsretter, med det dertil foreslaaede Antal Landsretsdommere, til at røgte de til dem henlagte Forretninger paa forsvarlig Maade, og det for saa vidt vilde være ikke blot finansielt urigtigt, men, som antydet oven for, mindre heldigt ikke at give de paagældende Dommere en Virksomhed, som til fulde kan udfylde og optage deres Tid og Kræfter. Derimod har dette Mindretal ikke kunnet slutte sig til Flertallets Forslag om at forandre den jydsk Landsrets Sæde fra Viborg til Aarhus. Den tidligere Kommission respekterede Viborgs ved Historien og Traditionen hjemlede Ret til som Jyllands gamle Hovedstad at bevare det hundredaarige Sæde for Jyllands Overret, og det maa vistnok erkendes, at den Viborgske Overret har hævdet sin Plads med Ære og kan henvise til nogle af de dygtigste senere Medlemmer af Landets Højesteret som udgaaede fra den. Om at berøve Viborg dens Overret — snart næsten den eneste Levning af Fortidens Herlighed — til bedste for den yngre, stærkt fremblommende og ved Natur og flersidig Udvikling stærkt begunstigede, ny Hovedstad Aarhus, vilde være at tilføje Viborg et overordentligt haardt Slag — for ikke just med Motiverne S. 15 at kalde det Dødsstødet. Dette Hensyn turde dog vel ogsaa have nogen Beretigelse, i hvert Fald naar man efter Moti-

verne S. 15 mener, at det maa veje i Vægtskalaen, at det vilde være for haardt for adskillige mindre Købstæder at fratage dem deres eget Tingsted ved en Omordning af Jurisdiktionsforholdene. Viborg kan fremdeles ikke nægtes at være et Centralpunkt i Jylland, der ved Jærnbanelinier staar, og formentlig i Fremtiden endnu mere vil komme til at staa i Forbindelse med dets Byer og Landdistrikter i alle Retninger, og om det end skal indrømmes, at adskilligt kunde tale for at vælge Aarhus frem for Viborg, naar Forholdet skulde bestemmes fra nyt af, maa det paa den anden Side siges, at for Udviklingen af den ønskelige Samvirken mellem Rettens Medlemmer *kan* det i visse Henseender have sin Betydning, at man ligesom mere henvises til at leve i og for sin Virksomhed uden mulig at distraheres af den større og livligere Bys mangehaande forskellige Interesser. Det er blevet fremhævet, at en Flytning fra Viborg til Aarhus særlig maa anbefales af Hensyn til, at der i den sidstnævnte ganske anderledes end i den førstnævnte vil kunne forventes at danne sig den til Landsretssagers mundtlige Behandling fornødne dygtige Landsretssagførerstand. Hertil kan dog bemærkes, at det vel er foreslaaet, at Landsretssagførere skulle have Kontor i eller ved den Stad, hvor Landsretten har Sæde, men det lod sig formentlig vel ordne saaledes, at t. Eks. en i Aarhus eller anden By boende Landsretssagfører kunde opgve en Repræsentant, boende i eller ved Viborg, til hvem Meddelelser kunde gøres m. v. som til Landsretssagføreren selv.

Til Flertallets Udkast til Lov om Domsmagtens Ordning m. m. § 5 foreslaas derfor den Ændring i 2det Stykke, at *Aarhus* forandres til *Viborg*.

2. Næst Begrænsning af Landsdommernes og Landsretternes Antal maa som en anden Hovedændring, der i Kraft af de hos et Flertal af Kommissionens Medlemmer herskende Anskuelser er indeholdt i nærværende Udkast, sammenlignet med det tidligere Forslag, nævnes *Opgivelse af Tanken om Oprettelsen af særskilte Retsskriverembeder ved Underretterne uden for København*. Ogsaa ved denne Ændring har der været taget Hensyn til, at den derved indvundne Besparelse vil kunne komme i Betragtning til Fordel for den tredie i Udkastet indeholdte Hovedændring, nemlig Opretholdelse af de bestaaende Underretskredse i langt større Omfang end sket i det tidligere Forslag. Men i øvrigt har